

Z Dodatkami kosztuje w prenumeracie: Bez po-
ezty: kwartalnie 4 zł.;
miesięcznie 1 zł. 40 cent.
Z pocztą: kwartalnie 5 zł.;
miesięcznie 1 zł. 75 c. w. a.

GAZETA LWOWSKA.

Insercya w półkolumnie,
drukiem garmoni, 7 cen-
tów od wiersza. — Rekla-
macye są wolne od opłaty
pocztowej.

PRENUMERATA

na GAZETĘ LWOWSKĄ z DZIENNIKIEM URZĘDOWYM i PRYWATNYM wynosi
od 1. października do 31. grudnia 1862.

dla miejscowych : : : : 4 zł. } waluty austr.
dla zamiejscowych z przesyłką pocztową : : : : 5 zł. }

Przesyłki (*franco*) odbiera **Kantor Gazety Lwowskiej**, ulica Niższa Ormiańska Nr. 347.

Cześć urzędowa.

(Ofiary na pogorzalców.)

Na wsparcie pogorzalców miasteczka *Rawy* zebrano w po-
wiece *Kossowskim* w drodze składowi 11 zł. 90 c. w. a., i pie-
niądze te zostały już odesłane przełożonemu powiatu *Rawskiego*.

Gmina *Jajkowce* i *Zyrawa* w obwodzie stryjskim, obowią-
zały się po wieczne czasy dla uposażenia wspólnej szkoły w *Jajkow-*
cach istniejący już budynek szkolny utrzymywać zawsze w dobrym
stanie, sprawiać potrzebne porządki szkolne, czuwać nad czystością
szkoły, dostarczać na opał szkoły rocznie 8 niz. austr. sagów
miękkiego drzewa, odstąpić na założenie szkółki drzew owocowych
część pastwiska gminnego pod nr. top. 16 objętości 160 morgów
kwadratowych, a nakoniec każdoczesnemu nauczycielowi, który ma
pełnić oraz służbę diaka, z pobieraniem zwykłych za to dochodów,
płacić rocznie 80 zł. w. a. gotówką i 11¹/₂ mierzyc żyta w ziarnie,
z czego na gminę *Zyrawę* przypada 48 zł. 70 c. w. a. i 7
mierzyc żyta, a na gminę *Jajkowce* 31 zł. 30 c. w. a. i 4¹/₂
mierzyc zboża.

Na polepszenie tej dotacji zapewnił gr. kat. kapelan miejscowy
X. *Emilian Dankiewicz* na czas swego urzędowania kapłańskiego
w *Jajkowcach* roczny dodatek w kwocie 2 zł. 10 c. w. a. gotówką
i 1¹/₂ mierzyc żyta w ziarnie.

Okazaną temi ofiarami pożyteczną dla ogóły dążność ku po-
parciu oświaty między ludem wiejskim podaje c. k. Namiestnictwo
z wyrazem uznania do wiadomości powszechnej.

Cześć nieurzędowa.

Lwów, 26. września. Wykazaliśmy w wczorajszym arty-
kule, iż obecne postępowanie rządu pruskiego dąży do zupełnego
rozdwojenia rzeszy niemieckiej tak pod względem stosunków han-
dlowych, jak i pod względem organizacji politycznej, a raczej do-
prowadzi do zupełnego wyłączenia się Prus z związku niemieckiego,
żaden bowiem z rządów związkowych nie zechce postępować w kie-
runku, który Prusy dla siebie obraty. Wskazaliśmy zarazem, iż
takowa polityka zupełnego odosobnienia naraza Prusy na największe
niebezpieczeństwo ze względu na sąsiedztwo cesarskiej Francji,
która dając do granicy *Renu*, estatecznemu celu polityki napole-
ońskiej, zagraża Prusom utratą prowincyj nadreńskich, których
posiadanie traktatem wiedeńskim przyznane im zostało. Niebezpie-
czeństwo takowe staje się jeszcze groźniejszym w obec rozdwoje-
nia w wewnętrznym położeniu Prus panującego, niezgodą między
rządem a reprezentacją ludu w najważniejszej kwestyi, w kwestyi
obrony kraju i organizacji armii spowodowanego. Jeżeli zaś w ka-
żdem państwie organizacja siły zbrojnej należy do rządu najważ-
niejszych kwestyj wewnętrznej polityki, to kwestya ta żywotniejszą
jest jeszcze w Prusiech, gdzie nad wszystkimi innymi goruje. Młodzie-
czna bowiem monarchia pruska, zaledwo w końcu 17. wieku na jaw wy-
stępująca, powstała i wzrosła w skutek szeregu szczęśliwych wojen
i zaborów, dobiła się zaś znaczenia mocarstwa pierwszego rządu
jedynie wyteżeniem wszystkich sił ku utrzymaniu licznej armii,
zwykły stosunek do ludności kraju przewyższającej. Są więc Prusy
państwem głównie militarnym, i tylko liczna ich armia zapewnia im
stanowisko polityczne, nie mające źródła swego ani w rozległości
i ludności, ani też w geograficznym położeniu kraju. Nie dziw-
ze w państwie takowem organizacja i reorganizacja armii najwa-
żniejszą jest kwestyą, kwestyą znaczenia i bytu. Po świetnych
sukcesach oręża pruskiego w kampanii 1813 r., sukcesach odniesio-
nych nie tyle liniowemu wojskiem, którego w onczas w Prusiech nie było,
ile raczej ludem zbrojnym w landwerę zorganizowanym, *Fryderyk*
Wilhelm III. w 1814 roku skreślił główne podstawy organizacji
armii pruskiej, do której całą ludność męską do pewnego
wieku powołał, główną jej jednak siłę na landwerze oparł.
Prawo to z roku 1814 było dotąd aż do najnowszych czasów pod-
stawą militarnej organizacji pruskiej, i żadnem późniejszym prawem
nie zostało zniesione. Jakoż w krótkiej kampanii 1815 roku woj-
sko pruskie tak zorganizowane dało świetne dowody swej bitności,

przyczyniając się wystąpieniem swem pod *Waterloo* do zadecydo-
wania owczesnych losów europejskich, i do ustalenia porządku trak-
tatem wiedeńskim uświęconego. Lecz w czasie blisko pięćdziesiąt
letniego pokoju, przerwanego jedynie wnet uśmierzonemi rozruchami
w 1848 i 1849 roku, nie znalazł rząd pruski sposobności do prze-
konania się, ażali instytucya landweru odpowiedzieć może potrze-
bom obecnego czasu, mobilizując zaś część armii w 1859 roku,
przekonał się dostatecznie, iż armia głównie na landwerze oparta,
nie zdoła wystąpić na linię bojową tak spiesźnie, jak tego przy-
spieszono środki komunikacyjne teraz wymagają. Prócz tego wzro-
sta słuszną może obawa, iż żołnierz z landweru, od kilku już lat
zwykłego zarobku i rzemiosła pilnujący, żonaty i familią obarczony,
nie zdoła się mierzyć z wojskiem stale służącym i jedynie sztand-
ardu swego pilnującem. Względem te spowodowały rząd pruski do
zreorganizowania armii pruskiej na wzór innych armij europejskich,
landwerę już tylko za podrzędny środek obrony uważając. Że zaś
izba deputowanych w roku 1859 i 1860 zawotowała kredyt kilku-
nastu milionów talarów na wydatki nie przewidziane, które niepo-
winy w owym czasie stan polityki europejskiej sprowadzić mógł,
przeło rząd użył właśnie funduszu tego na znaczne pomnożenie
wojska liniowego, stanowiąc zarazem, iż obowiązek służenia w niem,
prawem z 1814 roku do dwóch lat zakreślony, o rok jeden prze-
dłużony być ma. Lecz utrzymanie tak zwiększonej liczby wojska
wymaga daleko znaczniejszych wydatków, jak postanowiły budżety
przez izbę deputowanych uchwalone i przyjęte. Jakoż izba ta
wzbrania się przyjąć przewyżkę wydatków na wojsko w roku 1862
łożonych, odmawia przewyżki tej na przyszłość, i właśnie teraz
propozycye rządowe pod względem budżetu wojskowego prawie je-
duomyślnie, bo 308 głosami przeciwko 11 odrzuciła. Opiera się ona
w opozycji swej najprzód na atrybucyi prawodawczej, konstytucyą
przyznanej, według której prawo z 1814 roku bez jej współdzia-
łania zmienione być nie mogło, a następnie na atrybucyi swej wo-
towania każdorocznego budżetu, większość zaś jej z demokraty-
cznych elementów złożona, odpychając projekta rządowe, marzy
o jakimś wojsku ludowem, dziś wcale nie praktycznem. Stanęły
więc rzeczy na tym punkcie, iż rząd chcąc utrzymać wojsko w tej
sile, jaką sądzi potrzebną dla utrzymania znaczenia i wpływu mo-
narchii, zmienić będzie musiał obecną ustawę konstytucyjną, a przy-
najmniej oktrojować nowe prawo wyborcze, nie pytając o obecnych
reprezentantów ludu i ich opozycyę, co wszakże stanie się powo-
dem wielkiego w kraju nieukontentowania. Każdy zaś pojmie, że kon-
flikt takowy wewnątrz własnego kraju, nie przyczynia się wcale
do wzmocnienia stanowiska Prus na zewnątrz. Już więc sam względ
na trudności wewnętrzne powstrzymał gabinet berliński
na ślizkiej drodze, pozbawiającej monarchyę pruską naturalnych jej
sprzymierzeńców.

Monarchia Austriacka.

(Sprawa bankowa. — Węgierski bank kredytowy. — Ter-
min zamknięcia wystawy londyńskiej.)

Jak donosi *Const. Ztg.*, toczyły się wczoraj w wydziale
finansowym dalsze obrady nad statutami banku. Paragraf 11ty, który
już na poprzednim posiedzeniu wywołał dłuższą debatę, był także
wczoraj przedmiotem zwawej dyskusyi. Najprzód uchwalono, ażeby
z czystego dochodu banku potrącać 6% od funduszu bankowego
jako dywidendę dla akcyonaryuszów. Dalej zapadła uchwała, ażeby
czwarta część resztki składana była na fundusz rezerwowy, a po-
zostałe trzy czwarte mają być dzielone w równych częściach między
skarb i akcyonaryuszów banku. Administracya finansowa, którą re-
prezentował baron *Brentano*, chciała przeprowadzić następującą
poprawkę: 5% funduszu bankowego będą potrącać od czystego
dochodu jako dywidenda dla akcyonaryuszów; z reszty odpada 25%
na fundusz rezerwowy, po odrzuceniu tej sumy doda się 2% do dy-
widendy, a reszta będzie rozdzielona w równych częściach między
skarb i akcyonaryuszów. Jak tylko fundusz rezerwowy dosięgnie
20% funduszu bankowego (§. 12.), ustana przypiływy z czystego
dochodu, i po odrzuceniu 6% na dywidendę dla akcyonaryuszów,
będzie reszta rozdzielona między bank i państwo.

Na zgromadzeniu założycieli węgierskiego banku hipotecznego
dnia 22go b. m. odczytano rozporządzenie namiestnictwa, zawiada-

mające bank hipoteczny o najwyższym przyzwoleniu, poczem zabrał głos Jego Excel. hr. Leopold Nadasdy, i wynurzył uczucia wdzięczności za dobre chęci, okazane narodowi przez Najjaśniejszego Pana już to zatwierdzeniem statutów, już przyzwoleniem zaliczki z funduszu krajowego. W końcu zaproponował mowca mianować deputację, któraby najpowinności dzięki u stóp tronu złożyła. Wniosek przyjęto przez aklamację; hr. Leopold Nadasdy został uproszony na przewodnika deputacji, na członków której wybrano: Jego Exc. Jerzego Majlath, hr. Jerzego Andrassy, hr. Stefana Erdödy, hr. Jana Waldstein, hr. Antoniego Szecsen, Władysława Karacsonyi, Jana Bohus, hr. Józefa Hunyady i hr. Adolfa Königsegg.

C. k. ministerjum handlu i rolnictwa wydało pod dniem 23. września następujące obwieszczenie: „Podług oznajmienia c. k. komisji wystawy w Londynie postanowiła król. angielska komisya na metyngu z 15. września 1862, że terażniejsza wystawa świata zamknięta będzie stanowczo w sobotę dnia 1 listopada 1862.

Portugalia.

(Bunt wojskowy. — Proklamacya królewska.)

Diario de Lisboa 21. września pisze: Dziś o godzinie 4tej z rana zbuntowała się część garnizonu w Braga. Oficerowie nie mieli w tem żadnego udziału. Siły zbrojne koncentrują się w Oporto. Udał się już do tego miasta piąty pułk piechoty i część trzeciego. Zaburzenie nie rozszerza się; rząd potrafi utrzymać się na wysokości swego stanowiska i poskromić garść wicherzycieli. Władze publiczne liczą na oględność i patriotyzm ludu portugalskiego i na publiczną potęgę. Konstytucyjna dynastia i wolność nie mogą paść łupem samowoli kilku uwiedzionych. Jutro (d. 17.) udają się parowcem do Oporto 16. i 17. pułk piechoty.

Następująca proklamacya wydana została:

Portugalczycy! kilku uwiedzonych zwodniczymi podszeptami, w których nawet nadużyto mego imienia, ośmieliło się podnieść w Braga zbrodniczy sztandar buntu, przekroczyć ustawy, znieważać tron, wypowiedzieć posłuszeństwo oficerom, i przyćmić honor walecznej armii portugalskiej, która w buntownikach nie może już widzieć swoich towarzyszy broni.

Portugalczycy! Szczęście wasze jest przedmiotem moich najgorętszych życzeń, utrzymanie ustawy zasadniczej uważam jako najsiłniejszą podporę mojego tronu. Mój rząd potrafi utrzymać porządek publiczny i wznieść dla ustaw poszanowanie, jakiego wymagają interesa ojezyny, wolność publiczną, i prawa korony. Ludzie uwiedzeni, którzy uznawszy swoje chwilowe obłąkanie, w przeciągu trzech dni stawiają się przed władzą, doznają mojej królewskiej łaski. Przeciwnie cała surowość prawa dotknie tych, którzy trwać będą w zbrodniczych zamiarach, i staną się winnymi najcięższego zamachu. Oby wszyscy dobrzy obywatele utworzyli jeden zastęp i zaufali tak mojej troskliwości, jak ja ufam ich przywiązaniu i patriotyzmowi.

Dan w pałacu Ajuda 15. września 1862.

Król.

Anglia.

Londyn, 21. września. (Nowiny dworu.)

Court Journal donosi: Królowa powróci do Anglii w połowie przyszłego miesiąca. Do połowy grudnia zabawi ona w Osborne, ztamtąd uda się do zamku Windsor, gdzie przepędzi dziesięć dni w ścisłym odosobnieniu, i na święta Bożego narodzenia powróci do Osborne. Księżę Walii ma także w Anglii przepędzić święta Bożego narodzenia.

Włochy.

Turyn, 28. września. (Wiadomości z dworu Króla Wiktora Emanuela. — Srogie obchodzenie się z jeńcami garibaldowskimi.)

Dzisiaj Król Wiktor Emanuel przyjmował w uroczystej audyencji posłów Króla portugalskiego. Ksiądz Stellardi powrócił z Rzymu z własnoręcznym pismem Ojca św. do księżniczki Pii, której wręczył zarazem bogaty dyadem jako upominek ślubny papieski. Król odprowadzi córkę swą do Genui, zkad też uda się do Lizbony na statku eskadry portugalskiej w Genui bawiącej. Cztery parowe fregaty włoskie towarzyszyć jej będą. Księżna Terceira ma pełnić funkcje damy honorowej młodej Królowej portugalskiej. Księżna ta jest rodzoną siostrą Cesarza brazylijskiego, a zatem ciotką Króla i przyszłej Królowej portugalskiej. Dla przyjęcia księcia Napoleona i księżny Klotyldy, których przybycie teraz urzędowanie zapowiedziane zostało, robią wielkie przygotowania w zamku królewskim. Książęta Humbert i Amadeusz udadzą się do Genui dla powitania ich. Mówią, iż książę Humbert z okazji zaślubin swej siostry postąpi na jenerała i obejmie dowództwo brygady w Medyolanie stojącej. Poprzednio jednak udać się ma do Anglii i Rosyi wraz z hr. Villamarina i jenerałem Sonnaz, którzy towarzyszyć mu będą.

Genua 18go września. Między jeńcami garibaldowskimi, których przed kilkoma dniami do Genui przywieziono, były dwie kobiety za mężczyzn przebrane. Jedna z nich była żoną kaprala druga jakaś hrabina. Obiedwie uwolnione zostały wraz i zaopatrzone ich w pieniądze, ażeby do domu powrócić mogły. — Dziennik *Movimento* ogłosił listę 66ciu oficerów garibaldowskich siedzących w warowni „Ratti di Monte.“ Uwięzieni jednak są w tak szczupłym lokalu, iż żadnego ruchu używać nie mogą, i obawiają się, ażeby z tego powodu w chorobę nie popadli. Pożywienie ich ma być naj-

gorsze, tak iż częstokroć głód cierpieć muszą. Dziennik ten zapytuje się rządu, czyli dymisyonowani oficerowie w warowniach Spere, Begato i San Benigno uwięzieni także podobny brak żywności cierpieć muszą. Od chwili wziętej dymisyi muszą oni żyć z swym koszelem i wielu pozbyło się prawie wszystkiego, ażeby tylko wyżyć chlebem i serem. Takiej biedy nie cierpią w więzieniach austriackich, chociaż tam siedzą skazani przestępcy polityczni, tu zaś ludzie bez winy, żadnym wyrokiem nie skazani. Obowiązkiem więc jest prasy, ażeby fakta takowe w imieniu ludzkości do powszechnej podawała wiadomości.

Niemcy.

Berlin, 21. września. (Przejazd poselstwa japońskiego. — Komisya prawnicza w Hanowerze. — Zmiany w gabinecie pruskim. — Oopowiedź bawarska na notę pruską.)

Poselstwo japońskie, które w powrocie z Petersburga kilka dni w Berlinie bawiło, opuściło teraz to miasto, udając się przez Brunzwik, Hanower, Minden, Kolonią, Akwisgran i Verviers do Paryża.

W Hanowerze zebrała się komisya prawnicza z delegowanych wielu rządów niemieckich złożona, gwoli ułożenia wspólnego dla całych Niemiec kodexu postępowania sądowego; komisji tej złożył delegowany austriacki plan procesu cywilnego zupełnie wypracowany, na jawnem i ustnem postępowaniu oparty. Krom zwykłego postępowania przed sądami kolegialnemi, ma być osobne postępowanie w sądach z pojedynczych sądów złożonych, a obok tego niektóre rodzaje sporów cywilnych poddane być mają osobnemu postępowaniu sądowemu.

Donau Ztg. podaje następującą depeszę z Berlina z 24go września: Dzisiejszy *Staatsanzeiger* donosi z urzędu: Księżę Hohlenlohe został uwolniony z posady prezydenta w ministerjum stanu; Bismark-Schönhausen jednocześnie ministrem stanu mianowany, będzie tymczasowo prezydował w ministerjum. *Stern* donosi, że Heydt na własną prośbę otrzymał dymisyę. Na jutro zapowiedziane posiedzenie izby deputowanych, odroczone na poniedziałek, stosownie do życzenia ministerstwa stanu.

Dziennik rzeczony zawiera także następujący telegram z Mnichowa z 24. września: Gazeta bawarska donosi, że odpowiedź rządu bawarskiego na notę pruską z 26. sierpnia odeszła wczoraj do Berlina. Rząd bawarski ob staje przy odrzuceniu.

Księstwa Naddunajskie.

Bukareszt, 18. września. (Wydzierżawienie dóbr klasztornych. — Akcyjny towarzystwo rolnicze.)

W obudwu miastach stołecznych w Jasach i Bukareszcie zajmują teraz umysły przedsiębrana także licytacya wydzierżawienia dóbr klasztornych. Szlachta i kapitaliści zbrali się w tym celu bardzo licznie; dzierżawę brać trzeba na lat pięć i na zasadzie postanowień objętych dawniejszemi ustawami, które przełożonym klasztorów zagranicznych dozwalały ważny wpływ przy wydzierżawieniu wywierać. Ta koncesya jest pierwszym rozporządzeniem ministerstwa pana Krezuleska, które wywołało w stronnictwie liberalnem gwałtowną opozycję, ponieważ przez to zwleka się rozwiązanie kwestyi klasztorów, a stronnictwo liberalne uważa ją za bardzo nagłą, szczególnie dla finansów kraju.

Bez względu na prawną i polityczną stronę kwestyi klasztorów, zaprzeczyć nie można, że rozwiązanie tejże jest nadto wielce ważnem dla ekonomicznych i materialnych interesów Księstw Naddunajskich. Mołdawia i Wołoszczyzna produkują bowiem bardzo wiele zboża, które Dunajem rozchodzi się prawie do wszystkich krajów europejskich. Utrzymują zaś, i słusznie, że Księstwa Naddunajskie kilka kroć więcej mogłyby produkować gdyby rolnictwo znajdowało się w lepszym stanie. Dobra klasztorne zajmują piątą część całego terytorjum; dzierżawcy starają się wyciągnąć z nich jak najwięcej korzyści, ale w niczem, równie jak właściciele nie przyczyniają się do melioracyi gruntów.

Celem podniesienia rolnictwa, a mianowicie handlu zbożem zawiązało się w Braile stowarzyszenie akcyjne, które obecnie rozporządza już kapitałem 60.000 dukatów w akcyach. To stowarzyszenie ma kapitały martwo leżące, za gwarancją hipoteczną wprowadzić w obieg, rozpowszechnić lepsze nasienie, zaprowadzać w rolnictwie maszyny i zawiązać bezpośrednie stosunki handlu krajowego z portami zagranicznymi. Prośba o polityczną koncesyę dla tego stowarzyszenia leżała w ministerjum od kwietnia, i zapewne dotąd nie byłaby załatwiona, gdyby nieprzyjazne handlowi ministerjum Barbu Katargiu istniało dłużej. Akcyonaryusze zbierają się po raz pierwszy na licytacyi dzierżawy dóbr klasztornych.

Grecya.

Ateny, 12. września. (Dochody państwa zmniejszone. — Izba deputowanych. — Synod święty.)

Dochody z podatków stałych mają być w tym roku o czwartą część mniejsze, jak w roku zeszłym, a jeśli ceny zboża nie przestaną spadać, dochody państwa będą wynosić o trzecią część mniej, jak w roku zeszłym. W Attyce deszcz nie padał od czterech miesięcy, w ogrodach poschło wszystko, zbiór wina nie przyniesie ani połowy tego, co sobie obiecywano.

Wyspę Sikathos nawiedziła straszliwa burza. Wicher wyrwał w porcie wielki okręt i złamał obydwie maszty. Na wyspie

ucierpiałoby bardzo wiele drzewa, mianowicie oliwne. Winobranie w połowie całkiem zniszczone.

Izba deputowanych ukonczyła dyskusję nad wszystkimi jej przedłożeniami wioskami do ustaw. Nadzwyczajne posiedzenie miało być zamknięte 17go b. m. Król sankcyonował ustawę dla gwardyi narodowej, w skutek czego jako ustawa państwa ogłoszona została.

Mówią, że pan Zauos, sekretarz legacji w Konstantynopolu, miał zostać mianowany pełnomocnikiem przy Porcie. Doroczny festywny narodowy dnia 15. sierpnia ma być obchodzony bardzo wspaniale; rząd kazał wystawić wielki łuk tryumfalny na placu konstytucyj. Wszystkie budowle publiczne będą oświetlone. Francuska fregata „Zenobie“ z pawilonem kontradmirała Toucharda i korweta „La Riche“, które krzyżowały koło wyspy Rhodus, Kandyi i w wybrzeży Peloponezu, są już z powrotem. Arcybiskupi prowincyi Argolis i Phtiotis zostali mianowani w moc król. dekretu członkami świętego synodu w zastępstwie Arcybiskupów Santorinu i Gurthionu. Synod święty będą więc składać w roku przyszłym następujący członkowie: Metropolita ateński jako prezydujący; arcybiskupi z Argolis i Phtiotis, biskupi z Ortilis i Hydry. Za wielką załugę władzom naszym poczytać należy, że podczas gdy w sąsiednich prowincjach tureckich grasują rozmaite bandy rozbójnicze, w całej Grecyi, pomimo niedawnych zamieszek panuje największy spokój i zupełne bezpieczeństwo.

Kronika.

(Stan zdrowia we Lwowie) w zeszłym miesiącu sierpniu można nazwać pomyślnym, gdyż z nielicznych stosunkowo słabości, nieprzybrała żadna charakteru przeważnego. W tutejszym głównym szpitalu przybyło do pozostałych z lipca 523 chorych, 392 świeżych w miesiącu sierpniu, a z ogólnej liczby 915 chorych wyzdrowiało 335, puszczono nieuleczonych 24, umarło 39, a 526 pozostało do dalszej kuracji. W całym miesiącu wydarzyło się w zeszłym miesiącu 196 wypadków śmierci, a najwięcej ich przypadło jak zwykle, na tuberkuly.

(Samobójstwo.) Dnia 14. b. m. odebrała sobie życie w Brodach izraelitka Chaje Margules, małżonka spedytora poderżnięciem gardła brzytwą. Ze śledztwa pokazało się, że od kilku już lat cierpiała peryodycznie na melancholię, i właśnie w ciągu takiego paroxyzmu popełniła to samobójstwo.

(Ofiary dla pogorzalców w Brodach.) Dnia 22. b. m. odbyło się w kasyne brodzkiej posiedzenie, na którym uchwalono urządzić na wsparcie pogorzalców wielką kolektę, która też trwa już od kilku dni. Tymczasem rozdają pogorzalcem ciągle żywność, której zbieraniem zajmuje się kilka szanownych obywateli miejscich. Dochód przeznaczony na pogorzalców z polskiego przedstawienia teatralnego, był niestety wcale nieznaczny.

(Z Krakowa donoszą): C. k. jeneralny sztab kwatremistrzowski delegował kapitana H. Fitlek, który przybywszy do Krakowa, ma na kolei Karola Ludwika obznajomić się dokładnie z praktyczną stroną ruchu, aby następnie przy przesyłaniu znaczniejszych transportów wojska stosunki kolei należyte uwzględnić być mogły, i aby odnośne żądania odpowiadały okolicznościom. Dnia 23. b. m. odbył się tu koncert pana L. Miłaszewskiego, barytonisty z współudziałem znakomitej śpiewaczki pani Kirchberger i pianisty K. Hoffmanna. Publiczność zebrała się nader nielicznie. W ostatnich czasach dówóz zb. za, który niedawno był bardzo wielki, dla nieprzyjaznych stosunków ustąpił zupełnie. Powietrze ochłodziło się znacznie. Dnia 23. b. m. o godzinie 6 rana pokazywał termometer 2 stopnie pod zerem.

(Stracenie podpalacza w Odesie.) „Kuryer wileński donosi:

W Odesie miejscowe władze schwytyły czterech podpalaczy: z nich jeden starozakonny ujęty na miejscu przestępstwa umarł, nim został nań wyrok przez sąd wydany; dwaj inni, starozakonny i urzędnik (właściciel podpalonego lecz uratowanego domu na Moldawiance) zginęli pod razami, wreszcie czwarty, starozakonny, jako najgłówniejszy sprawca, przez wyrok komisji wojennego sądu został rozstrzelany we czwartek, 26. lipca, (7. sierpnia) o godzinie 9 z rana na Skakowem polu. Naoczny świadek nam opowiadał, że w tym dniu, od godziny 6ej z rana, na Skakowem polu zebrał się liczny tłum ludu; na wszystkich sąsiednich ulicach krzyżowały się całe szeregi dorożkaczy; po bulwarze szły się roje przekupniów; złodzieje czynnie byli zajęci przetrząśnianiem cudzych kieszeń i dwóch z nich musiało zapłacić za śmiałość swoją. Gdy przestępca otoczonego strażą z więzienia na plac przywieziono, był on śmiertelnie blady i prawie bezwładny, chociaż wsiadając na wóz był jako tako na umyśle przytomnym. Mówią, że od sześciu dni przedtem, nie przyjmował żadnego pokarmu. Za przybyciem na plac osądzonego, ozwały się poruszające do głębi dźwięki rogów i bębnow; potem go pod ręce przeprowadzono przed frontem ustawionego wojska, po raz trzeci i ostatni odczytano wyrok śmierci i poprowadzono do śmiertelnego słupa. Tu, po zdjęciu odzienia, włożono nań całun zakrywający, około którego była wykopana jama, i 12 wystrzałów danych za niemym znakiem przez strzelców o broków 15, przerwało pasmo dni tego obłąkanego człowieka. Nazajutrz ciekawo naliczyli 9 kul w słupie. Wido-widowisko zaprawdę było okropne, jednakże nań się zebrało, jak mówią do 20.000 widzów, a w liczbie tej nie mało kobiet. Widać, że instynkt krwiożerczy bardzo być musi silny w człowieku.

Teatr. Na naszej scenie zdybniemy się tak rzadko z nowością, zwłaszcza rodzimą. Ze godzi się każdy taki wypadek zapisać trwale w kronice dziennikarskiej. Wczoraj mieliśmy przyjemność widzieć po raz pierwszy dramat zgasłego zawczasie wieszca Syrokomla: „Wyrok Jana Kazimirza“ i wdzięczni jesteśmy za wybór tej sztuki państwu Linkowskiemu, na których dochód była przedstawiona. Jużto powiemy tu nawiasowo, że od jakiegoś czasu prawie tylko benefisy uraczają nas nowaliami, ale i te częstokroć mają tylko afiszową wartość, która się kończy wraz z odegraniem sztuki. Tą razą jednak był wybór wcale dobry i wdzięczny dla beneficjanta. Rzeczony bowiem dramat jestto jeden z najpiękniejszych utworów naszego nieodżałowanego poety, a

przedstawia obraz bardzo uroczy, odmalowany mistrzowską ręką i z całą gorącością serca na posępnem tle jednej z najnieszczęśliwszych epok w naszych dziejach. Ograniczeni szczupłością miejsca nie możemy opowiedzieć tu szczegółowo treści dramatu; ale zdaniem naszym dość będzie poznać główny jego wątek, by powziąć wyobrażenie o jego wartości. Ojciec zabijający syna własną ręką za to, że dopuścił się zdrady kraju, i połączona z tym aktem heroizmu walka miłości rodzicielskiej i idei chrześcijańskiej, — jestto zaprawdę temat wzniosły i godny natchnienia poety, jakim był Syrokomla. To jedno tylko zarzucilibyśmy autorowi co do artystycznej budowy dramatu, że do obrazu swego dobrał za szerokie ramy i że przy końcu, gdy się pokazuje, że zdrajca ów nie zginął i ma ponieść karę z ręki katedy, osłabił wielkość ojcowskiej ofiary osobłą obawą banby, która przecież niepowinna iść w rachunek w obec zbrodni syna popełnionej względem ojczyzny. Tym sposobem znika się heroizm patriotyzmu do poziomu ambicji szlacheckiej, i to jest zdaniem naszym największa strona tego utworu. Wreszcie zakończy całą tę sprawę łaskawy wyrok królewski, który skazuje syna tylko na wygnanie z kraju i powraca spokoj i szczęście domowe zniekanemu starcowi. Co do przedstawienia tej sztuki możemy powiedzieć, że było dość staranne, wyjawszy niektóre usterki działających osób, jak np. u Króla poprawianie buta w obec senatu, u Królowej zbytnia sentymentalność przy odkrywaniu swych planów dyplomatycznych wojewodzie Opalińskiemu, a u pana Lackiego rażąca patetyczność nawet w najpotoczniejszych scenach. W końcu zwrócilibyśmy jeszcze uwagę dyrekcji na to, że godność wojewody wymaga wcale innej postawy i wymowy, niż to widzieliśmy u reprezentanta Opalińskiego na scenie.

Ostatnie wiadomości.

Lwów, 27. września. Co do podróży Jego Mości Cesarza przyniosła *Gazeta wiedeńska* następujące depezesz telegraficzne:

Berna, 24. września. Jego Ces. Mość udzielał po przedstawieniu władz i korporacji posłuchania, zwiadał zabudowania gimnazjalne, techniczne zakłady naukowe z wystawą szkoły tkackiej i przemysłu berneńskiego, potem zakłady na Spilbergu i w Zwierzyni, wreszcie zakład zaopatrzenia wojska i Obrowski szpital wojskowy; wszędzie towarzyszyły Najjaśniejszemu Panu radośne okrzyki ludności. Po obiedzie w pałacu Jego Cesarzew. Mości Arcyksięcia Karola Ferdynanda udał się Jego Cesarz Mość wspaniale oświetlonymi ulicami wśród okrzyków ludu na dworzec kolei, żąd pożegnany przez władze cywilne i wojskowe wyruszył w dalszą podróż do Kladruba o godzinie 7. wieczorem.

Praga, 25. września. Jego Mość Cesarz przybył wczoraj o godzinie 9. min. 55 wieczorem do Kladruba. Jego król. Mość Książę Następcę tronu saskiego przejeżdżał w podróży do Kladruba przez Pragę.

Na posiedzeniu izby deputowanych z 25go b. m. toczyły się dalsze obrady nad projektem rządowym względem rewizyi katastru gruntowego. Z posłów galicyjskich zabierał głos tylko deputowany Grocholski, a Dietl i Węzyk zrzekli się głosu.

W Prusiech skończyła się już kryzys ministeryalna. Król przyjął dymisję prezydenta ministrów księcia Hohenlohe i ministra finansów p. Heydt, a mianował ministrem stanu i prezydentem gabinetu p. Bismark-Schönhausen. — *Dziennik N. Z.* podaje odpowiedź Prus na notę hr. Rechberga z 21go b. m., która po odrzuceniu traktatu handlowego z Francją ze strony Bawaryi i Wirtembergu wzywała Prusy do zawarcia z Anstrją związku handlowego i cłowego. Odpowiedź pruska datowana z 19go b. m. odrzuca jednak tę propozycję.

Z Warszawy nie ma nic nowego, a wiadomości z Petersburga donoszą, jak pisze *Czas*, że dopiero 26. b. m. miał hr. Andrzej Zamojski mieć posłuchanie u Cesarza, ale nie ma o tem jeszcze żadnych szczegółów.

Monitor francuski z 25. września powiada, że ponieważ kwestya rzymska stała się przedmiotem polemiki, stosowna będzie podać do wiadomości asilowania Cesarza, by przywieść do skutku porozumienia stolicy apostolskiej z Włochami. W tym celu więc ogłasza *Monitor* następujące dokumenta: Pismo Cesarza do Thouvenela z d. 20. maja 1862, które przedstawia potrzebę polityki pojednawczej i proponuje kombinację na następujących podstawach: Papież uchyli zapórę, która oddziela go od Włoch, a Włochy podadzą potrzebną gwarancję niezawisłości Papieża. Tą kombinacją osiągnie się podwójny cel, gdyż Papież zostanie panem u siebie, uchylając jednak zapory, które dzisiaj dzielą państwo kościelne od reszty Włoch. Azeby jednak Papież był panem u siebie, musi być niezawisłym i władzę jego powinni poddani uznać dobrowolnie. Jest nadzieja, że tak się stanie, jeżeli Włochy zobowiążą się wobec Francji uznać państwo kościelne, i jeżeli Papież zrzekając się dawnych tradycji, uzna w taki sposób przywileje gminy i prowincyi, azeby mogły rządzić się same. Pismo to kończy się oświadczeniem, że ogólne te skazówki nie stanowią ultimatum, lecz tylko podstawę polityki, jakiej Cesarz musi się trzymać w tej sprawie.

Notę Thouvenela do Lavalettego z 30. maja, która poświadcza, że Cesarz nie robił nigdy nadziei gabinetowi turyńskiemu, by Rzym mógł być stolicą Włoch. Każde oświadczenie Francji okazywało silne postanowienie, zachować Papieżowi terazniejsze jego państwo. Jedyny możliwy układ byłby taki: utrzymanie terytorjalnego status quo, przyczem Włochy zrzekłyby się swoich pretensyi do Rzymu i obowiązały się szanować terytorjum papieskie.

Nakoniec odpowiedź Lavalettego z 24. czerwca, która oznajmia, że kardynał Antonelli sprzeciwia się wszelkiej transakcyi i odrzucił stanowczo powyższy projekt.

Podobnie jak rząd francuski ma także rząd włoski ogłosić wkrótce noty dyplomatyczne jakie przesyłał i odbierał w sprawie rzymskiej, tylko oczekuje jeszcze odpowiedzi gabinetu francuskiego na swoją ostatnią notę, którą to odpowiedź ma pan Benedetti przywieść temi dniami z Paryża.

Najświeższa poczta.

Konstantynopol, 19. września. Ściąganie kaimów skończyło się 12go. Serbska konwencya będzie wkrótce sankcyonowana, i tylko ostatni artykuł został na życzenie Sultana cokolwiek zmieniony. Tutejsze czasopismo angielskie Revue proponuje na rok 1864 wystawę świata w Konstantynopolu.

Ateny, 19. września. Izby będą na miesiąc odroczone, nie rozwiązane.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 26. września.

Hotel rosyjski: PP. Hr. Berkowski Miecz., z Mielnicy. — Niezabitowski Włodz., z Uherzec — Hudetz Wac., z Brodek.

Hotel europejski: Dąbrowski Wik., z Leszczanec. — Unger J., z Krakowa. — Błotnicki Lud., ad. kraj., z Złoczowa. — Buszyński Lud., c. k. prz. pow., z Tarnopola.

Hotel Langa: Ka. Wittgenstein Aug., z Mnichowa. Hotel angielski: Hr. Golejewski Kor., z Krzywezy. — Pińczakowski Józef, z Wybranówki.

Hotel krakowski: Popławski Alex., z Pogórskiej woli. Zajazd Kuhna: Krasucki Alex., z Jastrzębic. Pod Tygrysa: Bogdanowicz Max., z Przemysławek.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 26. września.

PP. Hr. Bobrowski Tyt., do Tarnowa. — Puzyna Włodz., do Martynowa starego. — Orysch Konst., do Rosyi. — Soroczyński Rom., do Wolicy. — Jeser Józef, dr. praw, do Wiednia. — Waygart Stan., adw. kraj., do Przemyśla. — Udrycki Adolf, do Wielkich mostów. — Nowak Flor., c. k. rotm., do Brzeżan. — Tretter Hil., do Łonia. — Malinowski Jan, do Ostrowczyka.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 25. września 1862.

Table with 6 columns: Pora, Barometr w mierze parys. sprowadzony do 9° Reaum., Stopień ciepła według Reaum., Stan powietrza wilgotnego, Kierunek i siła wiatru, Stan atmosfery. Rows for 6. god. zrana, 2. god. po poł., 10. god. wiecz.

Po południu deszcz 0.---08.

TEATR.

Dziś opera niemiecka: „Robert diabel.“ Jutro na scenie polskiej: „Wiśliczanki“, opera w 3ch aktach A. Dmuszewskiego.

Termina

sprzedaży, kupna, dzierżawy, licytacji i t. d.

Dnia 30. września: Licytacja na dostarczenie kamienia okręgu Krakowskim za pomocą ofert w Strakowie i w Żywieckim w Wadowicach.

Dnia 1. października: Wydzierżawienie podatku konsumcyjnego w Kamionce z Dobrotworem i 23 miejscami, w Sasowie z 10 miejscami za pomocą ofert w Brodach, propinacyi miastowej w Mikołajowie, mył w okręgu Stryjskim w Stryju; karczmy miejskiej na granicy Bartatowskiej w Gródku, licytacja na dostarczenie potrzeb dla więźniów we Lwowie; wydzierżawienie podatku konsumcyjnego od wina i mięsa w Baligródzie, Birczy, Brzozowie w Sanoku, w Grzymałowie, w Toustym w Tarnopolu, od mięsa w Jabłonowie, Czernelicy i Chocimierzu w Kołomyi.

Dnia 2. października: Wydzierżawienie podatku konsumcyjnego od wina i mięsa w Trembowli w Złotnikach w Tarnopolu, w Bukowsku, Dobromilu i Dubiecku w Sanoku, w Gologórach i Głszanicy z 25 miejscami, w Zborowie i Jeziernie z 34 miejscami w Pomorzanach z 15 miejscami, za pomocą ofert w Brodach.

Dnia 3. października: Licytacja na dostarczenie papieru dla krajowej dyrekcji finansowej w Krakowie, żywności dla więźniów w Stanisławowie, wydzierżawienie podatku konsumcyjnego od wina i mięsa w Dynowie, Lisuku i Lutowiskach w Sanoku, i w Tarnopolu.

Kurs lwowski.

Dnia 26. września.

Table with 4 columns: gotówka (zł., c.), towarem (zł., c.). Rows include Dukat holenderski, Dukat cesarski, Półimperyal zł. rosyjski, Rubel srebrny rosyjski, Talar pruski, Polski kurant i pięciozłotówka, Galicyj. listy zastawne w. a. za 100 zł., Galicyjskie obligacje indemnizacyjne, 5% Pożyczka narodowa, Akcje gal. kol. żelaz. Karola Ludwika.

Telegrafowany kurs wiedeński papierów i wexali.

Dnia 26. września.

Z pożyczki narod. po 5% za 100 złr. 82.95. Metaliki po 5% za 100 zł. 71.05, po 4 1/2% za 100 zł. —; po 4% za 100 zł. —. Obligacje indemnizacyjne Niższej Austrii po 5% za 100 zł. —; Węgier —; Galicyi —; Bukowiny —; Akcje Banku narodowego sztuka 790 —; Instytutu kredytowego dla handlu i przemysłu 215 20; niższo-austr. towarzystwa eskontowego —.

Listy zastawne. Galic. instyt. kred. po 4% za 100 zł. —. Wexlowy. Za 100 zł. południowo-niemieckiej waluty —. Lipsk za 100 talarów —. Londyn za 10 funtów szterl. 125 50. Medyolan za 100 zł. waluty austriack. —. Paryż za 100 fr. —. Kurs złota. Dukaty ces. mennicze 6.—, dukaty ces. pełnej wagi —, kerony —, półkerony —. Srebro 123.75

Table: Kurs giełdy wiedeńskiej Dnia 24 września. 1. Dług publiczny. A. Państwa. W austr. wal. po 5%... Z pożyczki narod. z proc. od stycznia do lipca po 5%... Metaliki po 5%... Przech. do wylos. z r. 1839... Przech. do losowan. z r. 1860... B. Krajów koronnych. Niższej Austrii... Węgier...

Table: Kurs giełdy wiedeńskiej (cont.) Obl. ind. po 5 proc. Banat Tem. 70.50 71.— Krowacy i Słowonii 72.50 73.50 Galicyi 71.50 72.— Siedmiogr. i Bukow 69.25 70.— Lomb. wen. pożycz. z r. 1856 95.50 96.— Dług Tyretu po 5% 67.— 68.— 4% 54.50 54.75 3 1/2% 48.50 49.— 3% 40.50 41.— 2 1/2% 35.— 36.— 2% 28.— 29.— 1 3/4% 25.— 26.— Dług Salcburga Dług Krainy 2. Stan oblig. domestykaln. po 3% za 100 zł. 16.— 17.— 2 1/2% za 100 zł. 14.— 15.— 2 1/4% za 100 zł. 12.— 13.— 2% za 100 zł. 11.— 12.— 1 3/4% za 100 zł. 10.— 11.— 3. Akcje. Banku nar. 789 — 791 Inst. kred. dla handlu po 200 zł. w. a. 216 40 216 60 Niż.-aust. tow. eskont. po 500 zł. 623 — 625 — Poln. kol. po 1000 zł. m. k. 1916. — 1918. — Tow. kolei żel. państwa po 200 zł. m. k. czyli 500 fr. 233 50 234. — Kol. Ces. Elżbiety po 200 zł. 153 — 154 — Połud.-póln.-niem. kolei kem. po 200 zł. m. k. 123 25 123.75 Kolei Cisay po 200 zł. m. k. po 140 zł. (70%) wpłaty 147. — 147. — Połud. kolei państw. lomb.-wen. i central.-włoskiej kolei żel. po 200 zł. w. a. czyli 500 fr. z wpłaty 150 zł. (90%) 275 — 276. — Kol. Kar. Lud. po 200 zł. mon. kenw. 227 — 227.50 Kol. Preszb. Tyrn. I. emis. po 200 zł. m. k. 40. — 42. — dtto. II. emis. po 200 zł. m. k. — 98. — Kolej Bustehradzka po 500 zł. m. k. 685. — 690. —

Table: Kurs giełdy wiedeńskiej (cont.) Kolej Auszj.-Ciepl. po 200 zł. m. k. 174. — 176. — Kol. Bern. Ross. po 200 zł. dtto. z pierwaszeństwem po 200 zł. m. k. — 200. — Kol. Grec.-Kól. i Tow. górni. po 200 zł. w. a. 158 — 160 — Austr. towarz. żegl. par. po 500 zł. m. k. 414. — 416. — Lloyda w Tryeście po 500 zł. m. k. 223 — 225. — Mostu łanc. w Peszcie po 500 zł. m. k. 402. — 405. — Tow. młyn. par. w Wied. po 500 zł. m. k. 380. — 385. — Powsz. austr. Tow. gaz. po 250 zł. m. k. 255. — 258. — 4. Listy zastawne. Banku narodowego (6let. po 5% 103 25 103 75 10 5% — 100 — w mon. ken. przeznacz. do los. po 5% 88 — 88 50 na 12 m. 5% — 100 — Banku narodowego (100 zł. — — — przez. do los. po 5% 83 90 84. — Gal. Tow. kred. po 4% — 82. — 5. Obligacje z prawem pierwszeństwa. Kolej Elżbiety po 5% za 100 zł. m. k. 95.75 96. — dtto. dtto. w srebrze uproc. za 100 zł. w. a. 100.25 100 75 Tow. austr. kol. państwa po 500 fr. 136. — 136 50 Kol. lomb. wen. po 500 fr. 130.50 131. — Kol. półn. po 100 zł. m. k. — 92. — Kol. półn. po 100 zł. w. a. 87. — 88. — Kol. Glogn. po 100 zł. m. k. 83. — 83.50 Tow. żeg. par. na Dun. za 100 zł. m. k. — 92. — Lloyda za 100 zł. — 90. — 6. Losy. Inst. kred. dla handlu po 100 zł. w. a. 131 — 131.25

Table: Kurs giełdy wiedeńskiej (cont.) Tow. żeg. par. na Dun po 100 zł. m. k. 94 — 94 50 Pożycz. Trye. po 100 zł. w. a. 120. — 121. — Pożycz. miasta Budy po 40 zł. w. a. 36.50 37. — Esterhazego po 40 zł. m. k. 94.50 95. — Salma " 40 " " 37. — 37 50 Palfiiego " 40 " " 36.25 36.75 Clarego " 40 " " 35. — 35 50 St. Genois " 40 " " 35 50 36 — Windischgrätzka 20 zł. 22. — 22 50 Waldsteina " 20 " " 21.25 21 75 Keglevicha " 10 " " 14.75 15. — 7. Wexle. (Na 3 miesiące.) Amsterdam za 100 zł. hol 106. — 106.25 Augsburg za 100 zł. w. p. n 105.50 105.50 Berlin za 100 tal. — — — Wrocław za 100 tal. — — — Frankfurt za 100 zł. w. p. n 105 65 105 80 Genua za 100 lir. pism. — — — Hamburg za 100 M. B. 93 30 93 40 Lipsk za 100 tal. — — — Liwurna za 100 lir. tosk. — — — Londyn za 10 ft. szt. 125 20 125 30 Lugdan za 100 fr. — — — Medyolan za 100 zł. w. a. — — — Marsylia za 100 fr. 49.50 49.50 Paryż za 100 fr. 49.55 49.60 Praga za 100 zł. w. a. — — — Tryest za 100 zł. w. a. — — — Wenecya za 100 zł. w. a. — — — (31 dni po ukazaniu.) Bukareszt za 100 piast. woł. — — — Konstantynopol za 100 piast. tur. — — — 8. Kurs złota. Dukaty ces. men. 5.98 6. — dtto. pełnej wagi 5 94 6. — Korona 17.30 17.25 20 frankówka 9.99 10.01 Rosyjski impery. 10.28 10.30 Talar związkowy 1 85 1/2 1 86 1/2 Srebro 123 75 124 25 Kurs korony w. k. kasach 13 zł. 50 c.